

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie XI./2018
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 191/2018
populárny názov	kumulácia dovolacích dôvodov
sudca spravodajca	Ivetta Macejková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	13.11.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
skutkový stav a základné fakty	Obchodná spoločnosť C.T.M.C. SLOVAKIA, s. r. o. (ďalej len „žalobca“), sa žalobou domáhala určenia, že záložné právo na záloh tvorený nehnuteľnosťami vo vlastníctve žalobcu, ktoré bolo zriadené zmluvou o predaji časti podniku č. 1849/1997 z 28. februára 1997 a zmluvou o zriadení záložného práva č. 1849/1997/Z zo 7. mája 1997 uzatvorenými medzi žalobcom ako záložcom a Fondom národného majetku Slovenskej republiky ako záložným veriteľom, zaniklo. Žalovanou v tomto konaní bola sťažovateľka, ktorá mala predmetnú pohľadávku nadobudnúť od spoločnosti U T TRADING/CYPRUS/LIMITED. Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 19 Cb 174/2012 z 29. mája 2015 tak, že určil, že špecifikované záložné právo zaniklo, keďže žalobca zaplatil žalovanému (sťažovateľke) celú dlžnú sumu zabezpečenú záložným právom, síce až po začatí výkonu záložného práva prostredníctvom priameho predaja tretej osobe, avšak ešte pred jeho vykonaním, pretože vykonanie záložného práva priamym predajom má byť podmienené povolením vkladu vlastníckeho práva k zálohu do katastra nehnuteľností. Uvedené záložné právo tak malo zaniknúť zánikom zabezpečenej pohľadávky. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 13 Cob 379/2015 z 18. mája 2016 rozsudok okresného súdu z 29. mája 2015 v celom rozsahu potvrdil, pričom k námietke, že na strane žalovaného nevystupovali všetky pasívne vecne legitimované subjekty, uviedol, že ide o námietku, ktorú sťažovateľka mala po prvýkrát použiť až pri odvolaní a nepredložila ani zmluvu o postúpení pohľadávok z 29. novembra 2010, z ktorej by mala táto skutočnosť

	<p>vyplývať.</p> <p>Najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 2 Obdo 74/2016 z 30. novembra 2017 dovolanie sťažovateľky odmietol, pričom sa zaoberal len dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP ani ďalším namietaným nesprávnym právnym posúdením sa vôbec nezaoberal s odôvodnením, že v zmysle uznesenia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1 V Cdo/2/2017 nie je možné v dovolaní kumulovať dovolacie dôvody podľa § 420 a § 421 ods. 1 CSP.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podstatu sťažnosti sťažovateľky predstavuje jej tvrdenie, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 74/2016 z 30. novembra 2017, ktorým bolo dovolanie sťažovateľky v spore o určenie, že záložné právo zaniklo, odmietnuté, bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tomto uznesení sa najvyšší súd zaoberal len dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP, vo vzťahu ku ktorému pripustil objektívnu prípustnosť dovolania, avšak nebola podľa neho naplnená subjektívna stránka, keďže rozhodnutím odvolacieho súdu nebola sťažovateľka negatívne dotknutá z procesného hľadiska a nebola jej spôsobená ujma dopadajúca na jej pomery. Dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP ako ani ďalším namietaným nesprávnym právnym posúdením sa najvyšší súd vôbec nezaoberal s odkazom na uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1 V Cdo 2/2017, v zmysle ktorého nie je možné dovolacie dôvody kumulovať.</p> <p>Ústavný súd sa najskôr zaoberal námietkou sťažovateľky, ktorá smerovala voči postupu najvyššieho súdu, ktorý sa v napadnutom uznesení zaoberal len dovolacím dôvodom podľa § 420 ods. písm. f) CSP, no ďalším sťažovateľkou označeným dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ako ani namietaným nesprávnym právnym posúdením sa najvyšší súd vôbec nezaoberal s odkazom na uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1 V Cdo 2/2017.</p> <p>Zákaz kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania bol od prijatia rozhodnutia veľkého senátu predmetom všeobecnej diskusie a kritiky odbornej verejnosti. Vzhľadom na nejednotnosť názorov ústavného súdu v otázke posúdenia ústavnej konformnosti takéhoto názoru vyjadreného v označenom uznesení veľkého senátu aplikovaného vo viacerých prípadoch bol aj predmetom zjednotenia názorov v pléne ústavného súdu podľa § 6 zákona o ústavnom súde, pričom v konaní vedenom pod sp. zn. PLz. ÚS 1/2018 bolo 25. apríla 2018 prijaté uznesenie pléna ústavného súdu s ďalej uvedeným stanoviskom, ktorým sú jednotlivé senáty podľa § 6 poslednej vety zákona o ústavnom súde pri rozhodovaní v ďalších obdobných veciach viazané (III. ÚS 82/2018).</p> <p>V zmysle stanoviska pléna ústavného súdu „Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (PLz. ÚS 1/2018).“ III. senát ústavného súdu sa s prijatým stanoviskom pléna plne stotožňuje a v podrobnostiach naň odkazuje.</p>

Ústavný súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že predmetné stanovisko pléna ústavného súdu je aplikovateľné aj na vec sťažovateľky, pretože najvyšší súd neposúdil súbežne uplatnené dôvody prípustnosti jeho dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ale obmedzil sa len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 písm. f) CSP. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 74/2016 z 30. novembra 2017.

Ústavný súd sa ďalej ako obiter dictum vyjadril aj k námietke sťažovateľky, ktorá smerovala voči záveru najvyššieho súdu o tom, že nie je daný dovolací dôvod podľa § 420 ods. 1 písm. f) CSP. Existenciu dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP videla sťažovateľka v takom postupe odvolacieho súdu, ktorý sa podľa jej tvrdenia skúmaním pasívnej vecnej legitímácie nezaoberal a len stroho konštatoval, že sťažovateľka v konaní nepredložila zmluvu o postúpení pohľadávky z 29. novembra 2010 a prvýkrát túto námietku uplatnila až v odvolaní. Danosť tohto dovolacieho dôvodu tkvie podľa sťažovateľky v tom, že bola v konečnom dôsledku v konaní neúspešná a zároveň bola zaviazaná zaplatiť trovy konania.

S takto koncipovanou argumentáciou sťažovateľky sa však ústavný súd nemôže stotožniť. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide.“ (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 192/2004 citovaný v uznesení ústavného súdu III. ÚS 473/2017).

Podľa rozsudku najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 2 Cdo 205/2009 z 29. júna 2010 „Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu – žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal. Tým, že prvostupňový súd rozhodol v prospech žalobcu, ktorému právo na náhradu škody priznal, implicitne rozhodol aj o tom, že žalobca je aktívne vecne legitímovaný na podanie predmetnej žaloby voči žalovanému, u ktorého súd dospel k záveru, že je pasívne vecne legitímovaný.“

Sťažovateľka bola v spore o určenie, že záložné právo zaniklo, pasívne vecne legitímovaná, čo vyplývalo z jej hmotnoprávneho postavenia záložného veriteľa. Ako záložný veriteľ bola sťažovateľka uvedená na aktuálnom liste vlastníctva pre kat. územie Kysucké Nové Mesto. Dôvodom na uplatnenie žaloby o určenie zo strany žalobcu bola skutočnosť, že sťažovateľka v postavení záložného

	<p>veriteľ a si začala formou priameho predaja podľa § 151m ods. 6 Občianskeho zákonníka výkon záložného práva realizovať, pričom žalobca v žalobe tvrdil, že pohľadávka, ktorá bola zabezpečená záložným právom, bola z jeho strany už splnená v celom rozsahu. Ak prvostupňový súd rozhodol tak, že žalobe vyhovel, znamená to, že došiel k záveru, že sťažovateľka v postavení žalovaného je pasívne vecne legitimovaná, čo vyplynulo z jej hmotnoprávneho postavenia záložného veriteľa. Z obsahu ústavnej sťažnosti, vyjadrenia sťažovateľky ani z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu pritom ani nevyplýva, že by sťažovateľka nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie tvrdila. Pokiaľ mala obrana sťažovateľky v konaní o určenie, že záložné právo zaniklo, spočívať na tvrdení, že postavenie záložného veriteľa majú aj iné subjekty, mala túto skutočnosť jednoznačne tvrdiť a na jej preukázanie predložiť dôkazy. Nemožno prisvedčiť ani tvrdeniu sťažovateľky, že sa jej odvolacou námietkou o tom, že nemala byť v spore jediným žalovaným, odmietol krajský súd zaoberať. Napriek tomu, že krajský súd skonštatoval, že ide zo strany sťažovateľky o novo tvrdenú námietku, v odôvodnení svojho rozhodnutia sa s ňou vysporiadal. Uviedol pritom, že z obsahu spisového materiálu nevyplývalo, že by nositeľom záložným právom zabezpečenej pohľadávky mal byť akýkoľvek ďalší subjekt, sťažovateľka bola ako jediný záložný veriteľ evidovaná na liste vlastníctva a zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorá mala podľa sťažovateľky existenciu ďalších záložných veriteľov preukazovať, sťažovateľka nepredložila. Toto v napadnutom uznesení skonštatoval aj najvyšší súd a došiel k záveru, že týmto postupom odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie z procesného hľadiska (ktoré je v prípade tohto dovolacieho dôvodu rozhodujúce) nemohla byť sťažovateľka negatívne dotknutá. Najvyšší súd teda došiel k záveru, že nebol naplnený dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.</p> <p>Vzhľadom na uvedené došiel ústavný súd k záveru, že najvyšší súd v napadnutom uznesení primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reagoval na sťažovateľkou uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Tento záver najvyššieho súdu považuje ústavný súd za akceptovateľný a udržateľný, a preto nemá dôvod do napadnutého uznesenia v tejto časti zasahovať. Uvedený záver však nič nemení na výroku ústavného súdu, ktorým vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, avšak z dôvodu, že najvyšší súd sa nevysporiadal so všetkými dôvodmi prípustnosti dovolania, tak ako ich sťažovateľka uplatnila vo svojom dovolaní.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo obchodnej spoločnosti MP Commerce s.r.o. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 74/2016 z 30. novembra 2017 porušené boli.</p> <p>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 74/2016 z 30. novembra 2017 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažovateľke priznal náhradu trov konania.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>kľúčové slová</p>	<p>dovolanie-prípustnosť</p>

	legitimácia-pasívna legitimácia-vecná dovolanie-dovolacie dôvody
--	--

Uznesenie:

spisová značka	III. ÚS 388/2018
populárny názov	analógia legis
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	16.10.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 11 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Zákonodarca pri tvorbe právneho predpisu spravidla vychádza z toho, čo je bežné, z tzv. normálnych prípadov, pričom osobitné, špecifické situácie, ktoré život prináša, môžu uniknúť jeho pozornosti. V takýchto prípadoch nemôžu súdy postupovať formalisticky a zohľadniť iba doslovné znenie zákona, ktorého aplikácia môže mať protiústavné dôsledky. V prípadoch medzery zákona, ak sú dané podmienky pre dotváranie práva súdom, je súd k dotváraniu práva nielenže oprávnený, vychádzajúc z princípu rovnosti, dokonca povinný.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ podal okresnému súdu návrh na vypratanie bytu proti odporcom s odôvodnením, že je výlučným vlastníkom predmetného bytu. V podanom návrhu sťažovateľ dôvodil, že v roku 2007 oznámil odporcom, že sa stal výlučným vlastníkom predmetného bytu, pričom súčasne odporcov vyzval na platenie nájomného, prípadne na uvoľnenie bytu, ktorý chce užívať pre vlastné potreby. Podľa jeho vyjadrenia odporcovia odmietli nájomné platiť a z bytu sa vysťahovať a nereagovali na návrh nájomnej zmluvy, ktorý im predložil jeho právny zástupca. Bol toho názoru, že odporcovia užívajú jeho byt v rozpore s jeho vôľou a z ich strany ide o protiprávny zásah do jeho vlastníckych práv. Okresný súd rozsudkom z roku 2010 uložil odporcom povinnosť byt vypratať a odovzdať ho sťažovateľovi do pätnásť dní po zabezpečení náhradného bytu. Na základe odvolania oboch strán bol napadnutý prvostupňový rozsudok uznesením krajského súdu z roku 2011 zrušený a vec vrátená okresnému súdu na nové konanie. Nasledujúcim rozsudkom okresného súdu z roku 2015 bol návrh sťažovateľa v celom rozsahu zamietnutý. O jeho odvolaní krajský súd rozhodol namietaným rozsudkom, ktorým prvostupňové rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil. Dovolanie sťažovateľa bolo odmietnuté namietaným uznesením najvyššieho súdu. Ťažiskom námietok sťažovateľa je prezentovaný nesúhlas so súdmi zvolenou interpretáciou aplikovaných ustanovení Občianskeho zákonníka, resp. s použitím analógie legis, ktorú konajúce súdy uplatnili na účel preklenutia medzery zákona. Sťažovateľ takisto hodnotí namietaný rozsudok krajského súdu ako nedostatočne odôvodnený a predostiera aj súbor tvrdení o procesných pochybeniach konajúceho súdu, ktorými mu podľa jeho názoru bola odňatá možnosť konať pred súdom.
z odôvodnenia	Z obsahu namietaného rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd v posudzovanej veci sťažovateľa uplatnil analógiu zákona, keď v konkrétnej skutkovej situácii (opustenie bytu oboma manželmi ako nositeľmi práva osobného užívania bytu), ktorú relevantná zákonná úprava nepokrývala, aplikoval na daný prípad zákonné ustanovenie vzťahujúce sa na skutkovú

situáciu obdobnú, a síce ustanovenie § 181 Občianskeho zákonníka (trvalé opustenie domácnosti oprávneným užívateľom bytu, ktorý nebol v spoločnom užívaní manželov). Na základe uplatnenej analógie legis, ku ktorej sa krajský súd dopracoval pri súčasnom rešpektovaní, resp. nachádzaní účelu aplikovanej právnej úpravy (zabezpečenie bytových potrieb spolubývajúcich osôb majúcich blízky vzťah k pôvodným oprávneným užívateľom), krajský súd ustálil konštituovanie užívacieho práva odporcov priamo zo zákona (ex lege), keď ich užívacie právo vzniklo po trvalom opustení bytu rodičmi odporcu v prvom rade, ktorým svedčilo pôvodné právo spoločného užívania bytu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôli (arbitrážnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (pozri III. ÚS 44/2011). S odkazom na judikatúru ústavného súdu prezentovanú v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto uznesenia chce ústavný súd pripomenúť a vysvetliť, že zákonodarcu pri tvorbe právneho predpisu spravidla vychádza z toho, čo je bežné, z tzv. normálnych prípadov, pričom osobitné, špecifické situácie, ktoré život prináša, môžu uniknúť jeho pozornosti. V takýchto prípadoch nemôžu súdy postupovať formalisticky a zohľadniť iba doslovné znenie zákona, ktorého aplikácia môže mať protiústavné dôsledky. V prípadoch medzery zákona, ak sú dané podmienky pre dotváranie práva súdom, je súd k dotváraniu práva nielenže oprávnený, vychádzajúc z princípu rovnosti, dokonca povinný. Inštitút analógie je tak legitímnou metódou aplikácie práva a využíva sa v prípadoch, ak určitý spoločenský vzťah nie je upravený konkrétnym ustanovením príslušného zákona, resp. iného právneho predpisu (analogia legis), resp. ak existuje spoločenský vzťah, na ktorý nepamätá právna norma, ktorá by ho regulovala (analogia iuris) (II. ÚS 317/09).

V prípade analógie zákona (analogia legis), ktorej použitie nemožno vylúčiť ani v prípade rozhodovania o vlastníckej žalobe, ide o prenesenie zákonného hodnotiaceho meradla na zákonom (alebo iným právnym predpisom) neupravenú právnu otázku na základe podobnosti. Posúdenie, resp. výklad, či v danom prípade ide o takú otázku, ktorá môže byť predmetom analógie zákona, ako aj prípadné použitie analógie zákona (podobného právneho predpisu na podobný vecný stav), a rozhodnutie na základe jej použitia patrí zásadne do právomoci všeobecného súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (m. m. II. ÚS 122/03). Ústavný súd konštatuje, že z namietaného rozsudku krajského súdu vyplýva, že v ňom konajúci súd jasne vysvetlil svoj postoj k spornej otázke vzniku užívacieho práva odporcov. Krajský súd použitú analógiu zákona oprel o racionálnu argumentáciu, ktorá nijako nepopiera účel a zmysel aplikovanej právnej úpravy, ktorý bol súčasne konajúcim súdom pri interpretácii dotknutých zákonných ustanovení jasne vysvetlený. Podľa názoru ústavného súdu sú skutkové závery, ku ktorým konajúci súd dospel, odôvodnené ústavne konformným spôsobom (dostatočne a relevantne) a v namietanom rozhodnutí krajský súd vyjadril svoj právny názor, ktorý nemožno považovať za arbitrážny a ani za zjavne neodôvodnený.

Rovnako je ústavný súd toho názoru, že aj ďalšie námietky sťažovateľa o tvrdených procesných pochybeniach krajského súdu, v ktorých videl sťažovateľ odňatie možnosti konať pred súdom, a teda porušenie svojich označených práv zaručených ústavou a dohovorom, boli náležité zodpovedané v namietanom uznesení najvyššieho súdu. Sťažovateľovi bolo jasne vysvetlené, že postup krajského súdu, ktorý pre objasnenie skutkového stavu zvolil vykonanie iného ako sťažovateľom navrhovaného dôkazu, má oporu v zákonom ustanovení § 120 ods. 1 OSP. Takisto bolo v namietanom uznesení konštatované, že

	<p>sťažovateľovi nebolo odňaté jeho právo zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci v zmysle ustanovenia § 118 ods. 4 OSP, keďže ho realizoval v ústnej a aj písomnej podobe právny zástupca sťažovateľa. K námietke sťažovateľa o nepripustení dovolania krajským súdom poukázal najvyšší súd na judikatúru ústavného súdu, v ktorej samotný ústavný súd konštatoval, že zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva povinnosť odvolacieho súdu vyhovieť požiadavke účastníka konania na pripustenie mimoriadneho opravného prostriedku proti jeho rozhodnutiu z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, keďže posúdenie prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku z uvedeného dôvodu je na úvahe odvolacieho súdu, pričom táto úvaha nemusí byť zdôvodnená (pozri II. ÚS 348/08). Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľa, v ktorej predostiera svoje tvrdenie o porušení zásady kontradiktórnosti konania, keď mu odvolací súd vyjadrenie odporcov k ním uplatnenému odvolaniu doručil až na samotnom pojednávaní a teda mu podľa jeho názoru reálne zmaril možnosť zaujať k tomuto vyjadreniu stanovisko, ústavný súd poznamenáva, že zásadu kontradiktórnosti konania nemožno chápať formalisticky. V konkrétnom prípade sťažovateľa bolo vyjadrenie odporcov k odvolaniu sťažovateľa, sťažovateľovi doručené krátkou cestou na začiatku pojednávania a na samotnom pojednávaní právna zástupkyňa odporcov na základe výzvy súdu obsah tohto písomného vyjadrenia predniesla. Právny zástupca sťažovateľa mal počas pojednávania priestor zaujať k nemu stanovisko, pričom nevzniesol žiadne námietky v tom smere, že mu vyjadrenie odporcov nebolo vopred doručené, nežiadal na účel poskytnutia času na oboznámenie sa s ním pojednávanie odročit'. Sťažovateľ predostiera ústavnému súdu iba abstraktnú námietku, že nemal reálnu možnosť reagovať na vyjadrenie protistrany bez toho, aby uviedol, ktorými konkrétnymi argumentmi mohol a chcel potenciálne na vyjadrenie odporcov reagovať. Jeho námietku o porušení zásady kontradiktórnosti konania ústavný súd hodnotí za takýchto okolností ako formálnu a neopodstatnenú. Ústavný súd rozhodol:</p> <p>Sťažnosť odmieta ako zjavne neopodstatnenú</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo vlastníť majetok princíp a zásady (zjednotenie pojmov)-kontradiktórnosť odvolanie-odvolacie konanie dovolanie-dovolacie dôvody výklad (interpretácia)-ústavne konformný práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces analógia-legis/zákona dokazovanie-uplatnenie dôkazov práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu výklad (interpretácia)-formalistický</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 403/2018</p>
<p>populárny názov</p>	<p>overenie fotokópie listiny</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ivetta Macejková</p>
<p>druh konania</p>	<p>konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>13.11.2018</p>
<p>dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv</p>	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2</p>

<p>analytická právna veta</p>	<p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>Overením fotokópie listiny, tzv. vidimáciou podľa § 57 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov notár osvedčuje, že originál listiny sa zhoduje s jeho kópiou, prípadne odpis listiny sa zhoduje s jeho ďalšou kópiou. Notár však v žiadnom prípade týmto postupom neosvedčuje pravdivosť skutočností uvádzaných v listine (§ 57 ods. 3 Notárskeho poriadku). Pokiaľ teda existujú pochybnosti o správnosti a pravdivosti údajov uvedených v listine (ktoré v tomto konaní objektívne existovali), nemožno ich odstrániť ani zhojiť overovacou doložkou notára ani predkladaním ďalších overených fotokópií toho istého dokumentu, ktorého pravdivosť a správnosť je sporná, a to za situácie, keď sťažovateľka (ako sama uvádza) pôvodným originálom listiny už nedisponuje a všetky skutkové okolnosti, ktoré všeobecné súdy vo svojich rozhodnutiach pri overovaní včasnosti podania listiny (odporu) skúmali, svedčili v neprospech sťažovateľky.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka bola žalovanou v konaní vedenom na Okresnom súde Martin (ďalej len „okresný súd“), v ktorom sa žalobca domáhal vydania platobného rozkazu na zaplatenie ceny diela. Okresný súd vydal 3. novembra 2011 platobný rozkaz č. k. 18 Cb 129/2011-19 (ďalej aj „platobný rozkaz“), ktorým uložil sťažovateľke povinnosť uhradiť žalobcovi do 15 dní od doručenia platobného rozkazu sumu 163 234,53 eur s úrokom z omeškania, nahradiť trovy konania alebo v tej istej lehote podať odpor. Platobný rozkaz bol sťažovateľke doručený 16. novembra 2011. Okresný súd 29. decembra 2011 vyznačil na platobnom rozkaze z 3. novembra 2011 jeho právoplatnosť k dátumu 2. december 2011, čo okresný súd odôvodnil tým, že ku dňu vyznačovania právoplatnosti odpor proti platobnému rozkazu nebol obsahom súdneho spisu sp. zn. 18 Cb 129/2011.</p> <p>Sťažovateľka 14. októbra 2014 doručila okresnému súdu sťažnosť pre prietahy v súdnom konaní vo veci ňou podaného odporu proti platobnému rozkazu a žiadala, aby súd spor neodkladne prejednal (konanie o sťažnosti bolo na okresnom súde vedené pod sp. zn. Spr 2189/14). Prílohou tejto sťažnosti bola fotokópia odporu proti platobnému rozkazu opatrená pečiatkou okresného súdu, z ktorej vyplýva, že mal byť doručený do podateľne súdu 22. novembra 2011. Uvedená fotokópia bola overená notárskym úradom.</p> <p>Po zistení, že v spise sp. zn. 18 Cb 129/2011 sa odpor sťažovateľky nenachádza, bola zákonná sudkyňa vyzvaná na vyjadrenie sa k sťažnosti. Zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení uviedla, že v čase vyznačenia právoplatnosti platobného rozkazu sa odpor sťažovateľky v súdnom spise sp. zn. 18 Cb 129/2011 nenachádzal a poukázala na úkony sťažovateľky známe okresnému súdu z jeho rozhodovacej činnosti v iných konaniach, ktoré sťažovateľka urobila potom, keď bola na platobnom rozkaze 29. decembra 2011 vyznačená právoplatnosť k dátumu 2. december 2011, a ktoré vyvracajú tvrdenie sťažovateľky o podaní odporu 22. novembra 2011.</p> <p>Podľa okresného súdu bolo zrejmé, že sama sťažovateľka mala už v čase vykonania týchto úkonov v iných konaniach vedomosť o presnom dátume právoplatnosti platobného rozkazu (dohoda o uznaní a úhrade dlhu podpísaná sťažovateľkou 2. decembra 2011, žaloba o neplatnosť právnych úkonov z 3. decembra 2013, návrh na obnovu konania z 3. decembra 2013, námietky v exekučnom konaní doručené súdному exekútorovi 22. novembra 2012). Navyše, v žiadnej z týchto listín a podaní nikdy neuviedla, že by proti platobnému rozkazu podala odpor, a ani ho nepredložila. Do spisu vo veci sp. zn. 18 Cb 129/2011 sťažovateľka nahliadla až 5. decembra 2013.</p> <p>Okresný súd uznesením sp. zn. 18 Cb 129/2011 z 23. októbra 2015 odpor sťažovateľky odmietol ako odpor podaný oneskorene, lebo nepovažoval za preukázané, že žalovaná podala odpor proti platobnému rozkazu 22. novembra 2011. Sťažovateľka sa proti tomuto uzneseniu odvolala a krajský súd ako súd odvolací napadnutým uznesením sp. zn. 13 Cb 188/2016 uznesenie okresného súdu potvrdil. Sťažovateľka následne v zákonnej lehote podala dovolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením sp. zn. 5 Obdo 27/2017 zo</p>

	17. mája 2017, keď dovolanie sťažovateľky ako neprípustné odmietol.
z odôvodnenia	<p>Podstata sťažnosti sťažovateľky spočíva v tvrdení o porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutiami krajského súdu sp. zn. 13 Cob 188/2016 z 27. septembra 2016 o odvolaní a najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 27/2017 zo 17. mája 2017 o dovolaní, ktorými bolo rozhodnuté o odmietnutí odporu proti platobnému rozkazu z dôvodu jeho oneskoreného podania. Sťažovateľka namieta, že uvedené rozhodnutia znemožnili realizáciu jej procesných práv, arbitrárne a v rozpore s logikou posúdili otázku jej dôkazného bremena v konaní o odpore proti platobnému rozkazu, nesprávne vyhodnotili dôkaz overenej fotokópie odporu proti platobnému rozkazu, ktorý v konaní sťažovateľka predložila, a nedali jej možnosť v konaní vyjadriť sa k stanovisku notára.</p> <p>K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 13 Cob 188/2016 z 27. septembra 2016</p> <p>Ústavný súd uvádza, že vo vzťahu k splneniu procesných podmienok prípustnosti sťažnosti smerujúcej proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) sťažnosť v tejto časti nepovažoval za oneskorenú, pretože lehota na podanie sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu je v prípadoch odmietnutia dovolania dovolacím súdom považovaná za zachovanú (pozri rozsudok ESLP z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54 a tiež napr. I. ÚS 611/2014, I. ÚS 563/2014).</p> <p>Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97), a preto ich porušenie skúma spoločne.</p> <p>Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 13 Cob 188/2016 z 27. septembra 2016 aj v spojení s obsahom uznesenia okresného súdu sp. zn. 18 Cb 129/2011 z 23. októbra 2015 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 18 Cb 129/2011 zo 7. júna 2016, keďže odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože tieto z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.</p> <p>Napadnutým uznesením sp. zn. 13 Cob 188/2016 z 27. septembra 2016 krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu o odmietnutí odporu sťažovateľky z dôvodu, že bol podaný oneskorene. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil so závermi okresného súdu, ako aj so spôsobom, akým okresný súd vyhodnotil dôkazy označené sťažovateľkou. Okresný súd sa s listinou odporu proti vydanému platobnému rozkazu oboznámil až v súvislosti so sťažnosťou sťažovateľky podanej 14. októbra 2014 na prieskum v súdnom konaní sp. zn. 18 Cb 129/2011, keďže v čase vyznačenia právoplatnosti platobného rozkazu v decembri 2011 sa uvedený odpor v súdnom spise nenachádzal. Pri skúmaní včasnosti podania odporu proti platobnému rozkazu vychádzal okresný súd z vyjadrenia sťažovateľky, ktorá v podaní zo 14. novembra 2014 uviedla, že po tom, ako nahliadla do spisu sp. zn. 18 Cb 129/2011 (podľa úradných záznamov nahliadala do spisu 5. decembra 2013 a 1. apríla 2015) a zistila, že v spise sa nenachádza odpor proti platobnému rozkazu č. k. 18 Cb 129/2011-19 z 3. novembra 2011, si z odporu, ktorý mala podať do podateľne okresného súdu 2. novembra 2011, nechala urobiť fotokópiu na notárskom úrade, ktorej pravosť osvedčil notár. Až následne mala sťažovateľka zistiť, že je na kópii pečiatka podateľne okresného súdu slabo čitateľná, a tak opakovane navštívila notára, aby</p>

odstránil nedostatky slabej čitateľnosti overenej kópie. Notár preto urobil kópiu listiny opakovane, pričom mal zvýšiť citlivosť skenera, a takto vyhotovil ďalšiu overenú kópiu, ktorú sťažovateľka podľa vlastného vyjadrenia predložila súdu v sťažnosti na priesťahy v konaní.

Vo vzťahu k samotnej listine ďalšej overenej kópie odporu, ktorú sťažovateľka priložila ako prílohu k sťažnosti na priesťahy v konaní a ktorej kópia mala byť podľa vyjadrenia samotnej sťažovateľky vyhotovená aj overená na notárskom úrade, okresný súd v odôvodnení uviedol, že na prvej strane tejto listiny sa v pravom hornom rohu nachádzala modrá pečiatka okresného súdu s dátumom 22. november 2011 a v pravom dolnom rohu tiež podpis sťažovateľky v modrej farbe, druhá strana kópie je čiernobiela. Ako z odôvodnenia okresného súdu vyplýva, uvedená listina bola predložená na nahliadnutie notárovi, ktorý po nahliadnutí na túto listinu zaujal stanovisko, že kópia listiny s modrou pečiatkou súdu nemohla byť vyhotovená na jeho notárskom úrade, keďže tento nedisponuje a ani nikdy nedisponoval farebným kopírovacím prístrojom. Okresný súd preto dospel k záveru, že toto stanovisko notára vyvracia tvrdenie sťažovateľky, že predložená listina je ďalšou overenou kópiou odporu, ktorý mal byť vyhotovený a overený na notárskom úrade.

Okresný súd pri hodnotení včasnosti podania odporu proti platobnému rozkazu vzal do úvahy stav spisu sp. zn. 18 Cb 129/2011 ku dňu vyznačenia právoplatnosti platobného rozkazu, keď sa v spise odpor sťažovateľky nenachádzal, ale aj samotné konanie sťažovateľky potom, ako jej bol 16. novembra 2011 platobný rozkaz doručený. Sťažovateľka sa totiž na tom istom okresnom súde v konaní sp. zn. 18 Cb 218/2013 podaním z 3. decembra 2013 domáhala určenia neplatnosti právnych úkonov, okrem iného aj dohody o uznaní dlhu, ktorú sama podpísala a v ktorej uznáva svoj dlh, tak ako „je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi podľa súdneho rozhodnutia – Platobného rozkazu Okresného súdu v Martine sp. z. 18Cb/129/2011 z 3. 11. 2011“. V tejto veci sama sťažovateľka vo svojom podaní uvádza, že uvedený platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť 2. decembra 2011.

Vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 17 Cb 2016/2013, ktoré začalo na základe podania z 3. decembra 2013, sa sťažovateľka domáhala povolenia obnovy konania vedeného pod sp. zn. 18 Cb 129/2011, v ktorom bol predmetný platobný rozkaz vydaný, pričom taktiež v návrhu odôvodňuje svoj naliehavý právny záujem právoplatnosťou platobného rozkazu. A napokon v exekučnom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 18 Er 3311/2012, v ktorom bola sťažovateľka v procesnom postavení povinnej a v ktorom je exekučným titulom práve tento právoplatný platobný rozkaz okresného súdu č. k. 18 Cb 129/2011-19 z 3. novembra 2011, podala námietky proti exekúcii, v ktorých taktiež uvádza, že právna vec bola skončená vydaním právoplatného platobného rozkazu. Ani v jednom z uvedených konaní sťažovateľka neuviedla, že by proti platobnému rozkazu podala odpor a ani žiadnu takúto listinu v týchto konaniach nepredložila.

Sťažovateľka nepredložila originál podaného odporu ani na výzvu okresného súdu. Vzhľadom na uvedené skutkové okolnosti, stav spisu ku dňu vyznačenia právoplatnosti platobného rozkazu, ako aj vzhľadom na rozpor tvrdenia sťažovateľky a notára o tom, kde mala byť vyhotovená ďalšia overená fotokópia odporu, a to najmä jeho prvá strana obsahujúca modrú pečiatku s rozhodným dátumom, a skutočnosť, že 11 sťažovateľka nepredložila súdu originál podaného odporu, okresný súd dospel k záveru o tom, že odpor bol podaný oneskorene, a preto ho uznesením z 23. októbra 2015 odmietol.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 13 Cb 188/2016 z 27. septembra 2016 zopakoval, že „Ak sa žalovaná bránila, že k podaniu odporu došlo včas, a to dňom jeho podania na okresný súd 22.11.2011, v tomto smere použitej argumentácie v plnom rozsahu bola nositeľkou dôkaznej povinnosti, ktorú nespĺnila tak, aby bolo možné bez akýchkoľvek pochybností konštatovať,

že k podaniu odporu žalovanou proti platobnému rozkazu Okresného súdu Martin č.k. 18Cb/129/2011-19 zo dňa 03.11.2011 došlo podaním datovaným na Okresný súd Martin dňa 22.11.2011, t.j. že týmto dátumom bol odpor podaný na Okresnom súde Martin. Sama žalovaná v odvolaní potvrdila to, že nedisponuje originálom ňou podaného odporu zo dňa 21.11.2011, ale len (foto)kópiou, vo vzťahu ku ktorej (foto)kópii nebolo žalovanou preukázané, že odpor podala na Okresný súd Martin dňa 22.11.2011. Okresný súd dostatočne a vyčerpávajúcím spôsobom vyhodnocoval podanie žalovanej zo dňa 21.11.2011, ktoré bolo predložené len vo (foto)kópii, ktorým podaním mala uskutočniť odpor proti vydanému platobnému rozkazu okresným súdom. Práve pre tento postup okresného súdu a jeho závery, odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom uznesení okresného súdu krajský súd za aplikácie ust. § 387 ods. 2 CSP v podrobnostiach poukazuje na vecne správne zistenia okresného súdu a na tieto aj odkazuje.“. Vo vzťahu k navrhovanému znaleckému dokazovaniu krajský súd uviedol, že by išlo o dôkaz s neistým výsledkom a odkázal na vyjadrenia obsiahnuté v spise, podľa ktorých spravidla nie je možné jednoznačne určiť pôvod odtlačku, z ktorého fotokópia odtlačku bola vyhotovená.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam sťažovateľky, v ktorých namietala, že sa okresný súd nemal zaoberať jej následnými úkonmi a správaním v iných konaniach, krajský súd v podstatnom uviedol, že „Žalovaná nepreukázala, že podala odpor proti platobnému rozkazu dňa 22.11.2011 žiadnou z doložených listín, resp. tie, ktoré boli predložené, neboli vyhodnotené ako relevantné pre rozpor so stanoviskom notára a z iných dôkazov nevyplýval dátum podaného odporu žalovanou na okresný súd dňa 22.11.2011. Na toto nesplnenie dôkaznej povinnosti žalovanou logicky nasleduje aj jej správanie a konanie, na ktoré v jednotlivosti ďalších vyvolaných konaní žalovanou poukázal okresný súd, keď zobral do úvahy to, že žalovaná robila úkony tak, ako by vôbec nepodala odpor proti platobnému rozkazu... Na tieto úkony a konania žalovanej vecne správne poukázal okresný súd pri závere nepreukázania podaného odporu žalovanou na okresný súd dňa 22.11.2011, keďže práve podľa týchto úkonov žalovaná si bola vedomá právoplatnosti platobného rozkazu č.k. 18Cbri29/20U-19 zo dňa 03.11.2011, a to dňa 02.12.2011, preto na druhej strane nemôže tvrdiť, čo ani nepreukázala, že podala včas odpor proti platobnému rozkazu na okresný súd dňa 22.11.2011. Jej tvrdenia a úkony si vzájomne odporujú. Samotné tvrdenia žalovanej boli rozporné. Na jednej strane robila úkony potvrdzujúce právoplatnosť platobného rozkazu a na druhej strane sa bránila podaním včasného odporu.“. Vzhľadom na uvedené preto napadnutým uznesením krajský súd uznesenie okresného súdu z 23. októbra 2015 v spojení s opravným uznesením zo 7. júna 2016 potvrdil ako vecne správne.

Závery, ku ktorým dospeli okresný súd a krajský súd pri skúmaní splnenia podmienky včasnosti podania odporu proti platobnému rozkazu, nemožno vyhodnotiť ako nelogické. Skutočnosť, že v samotnom spise sa odpor sťažovateľky proti platobnému rozkazu nenachádzal, rozporné tvrdenia samotnej sťažovateľky, preukázaná skutočnosť o nepravdivosti jej tvrdenia o vyhotovení fotokópie odporu na notárskom úrade, správanie a úkony sťažovateľky nasledujúce po doručení platobného rozkazu v iných konaniach a nepredloženie inej listiny alebo dôkazu zo strany sťažovateľky, ktorý by tieto nezrovnalosti vyvrátil, ktoré všeobecné súdy vyhodnotili jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, viedli k záveru, ktorý krajský súd, aj odkazom na rozhodnutie okresného súdu, riadne odôvodnil a s odvolacími námietkami sťažovateľky sa riadne vysporiadal. Ústavný súd nie je súdom skutkovým ani ďalšou opravou inštanciou všeobecných súdov. Hodnotiac napadnuté uznesenie krajského súdu z tohto pohľadu podľa ústavného súdu nemožno konštatovať, že by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a že by boli spôsobilé porušiť základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažnosť v tejto časti vo vzťahu k namietanému uzneseniu krajského súdu je preto potrebné odmietnuť pre zjavnú

neopodstatnenosť.

Ústavný súd zároveň dodáva, že v súlade s ustanovením § 187 ods. 1 CSP, podľa ktorého za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov, je nepochybné, že aj fotokópia môže slúžiť ako dôkaz v konaní pred súdom. Zároveň však platí, že overením fotokópie listiny, tzv. vidimáciou podľa § 57 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov notár osvedčuje, že originál listiny sa zhoduje s jeho kópiou, prípadne odpis listiny sa zhoduje s jeho ďalšou kópiou. Notár však v žiadnom prípade týmto postupom neosvedčuje pravdivosť skutočností uvádzaných v listine (§ 57 ods. 3 Notárskeho poriadku). Pokiaľ teda existujú pochybnosti o správnosti a pravdivosti údajov uvedených v listine (ktoré v tomto konaní objektívne existovali), nemožno ich odstrániť ani zhojiť overovacou doložkou notára ani predkladaním ďalších overených fotokópií toho istého dokumentu, ktorého pravdivosť a správnosť je sporná, a to za situácie, keď sťažovateľka (ako sama uvádza) pôvodným originálom odporu, ktorý mala podľa vlastného tvrdenia podať do podateľne okresného súdu 22. novembra 2011, už nedisponuje a všetky skutkové okolnosti, ktoré všeobecné sudy vo svojich rozhodnutiach pri overovaní včasnosti podania odporu skúmali, svedčili v neprospech sťažovateľky.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, keďže nemala možnosť sa vyjadriť k stanovisku notára, musí ústavný súd konštatovať, že tu okresný súd vo svojom postupe pochybil. Avšak vo vzťahu k tejto námietke ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej je súdna ochrana poskytovaná v materiálnom, a nie formálnom zmysle, čo znamená, že nie každé procesné pochybenie súdu alebo jeho nesprávny procesný postup, ktorým dochádza k odopretiu procesného práva účastníkovi konania, je považovaný za porušenie základného práva na súdnu ochranu. Dôležitými hľadiskami sú tie, ktoré v rámci prípadu dávajú jednoznačnú odpoveď na otázku, či účastník v skutočnosti bol z uplatnenia konkrétneho procesného úkonu vylúčený a či táto okolnosť mala podstatný vplyv na ďalšie konanie. Preto nie každé porušenie procesných predpisov súdom, a tým aj porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu ústavnosti (III. ÚS 167/2017).

V okolnostiach veci sťažovateľky z obsahu rozhodnutí všeobecných súdov vyplýva, že na základe stanoviska notára súd nezisťoval platnosť overovacej doložky samotného notára alebo neplatnosti overenia. Notár sa v stanovisku vyjadril len k tomu, že na jeho notárskom úrade nie je možné vyhotoviť farebnú kópiu listiny, keďže nedisponuje farebným kopírovaním prístrojom, preto nemohla byť listina, ktorú sťažovateľka predložila ako dôkaz včasnosti podania odporu súdu, vyhotovená na jeho notárskom úrade. Sťažovateľka namietala túto skutočnosť vo svojom odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu, avšak len v rovine nemožnosti vyjadriť sa k stanovisku notára. Sťažovateľka mala možnosť uviesť v odvolaní tvrdenia a skutočnosti, ktorými by stanovisko notára spochybnila, prípadne by vysvetlila rozpor svojich vlastných tvrdení v podaniach dresovaných súdu, v ktorých uvádzala, že kópia podaného odporu bola nielen overená, ale aj vyhotovená na notárskom úrade. Túto možnosť však nevyužila. Na základe uvedeného preto ústavný súd vyhodnotil námietku sťažovateľky, čo sa týka porušenia základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 27/2017 zo 17. mája 2017

Z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľka odôvodnila svoje dovolanie tým, že krajský súd porušil jej právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie zaručené ústavou. Porušenie malo

spočívať v arbitrárnom postupe a svojvoľnom rozhodovaní súdov nižších stupňov, ktorí svoje rozhodnutia odôvodnili iracionálnym a nelogickým spôsobom, krajský súd neodstránil nedostatky postupu okresného súdu, v dôsledku čoho si osvojil nesprávne, procesne aj ústavne neudržateľné právne posúdenie veci okresným súdom. Podľa tvrdení sťažovateľky uvedených v dovolaní žiadnym dôkazom nebola spochybnená pravosť osvedčovacej doložky vyznačenej na predmetnej fotokópii odporu notárskym úradom, a teda nebola spochybnená ani pravosť samotnej listiny. Aj keď sťažovateľka, zastúpená právnym zástupcom, v dovolaní nešpecifikovala dôvod prípustnosti dovolania, najvyšší súd dospel k záveru, že k žiadnej vade uvedenej v § 420 písm. a) až e) CSP v konaní nedošlo. Vo vzťahu k dôvodu prípustnosti podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd uviedol, že „nie je pravdou, že obidve rozhodnutia trpia vadou zmätočnosti z dôvodu neodôvodnenia námietky žalovanej o nesprávnom vyhodnotení predložených dôkazov preukazujúcich podanie odporu proti platobnému rozkazu v zákonom stanovenej lehote. Zo samotného rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj odôvodnenia odvolacieho súdu vyplýva, že súdy sa s tvrdením žalovanej, ako aj predloženými dôkazmi dôsledne zaoberali s prihliadnutím na celý priebeh konania. Žalovaná v dovolaní namietala, že nebola vyzvaná, aby predložila dôkazy na podporu svojho tvrdenia, alebo navrhla znalecké dokazovanie. Toto tvrdenie nezodpovedá postupu súdu prvého stupňa, ktorý ju vyzýval na predloženie originálu jej podania - odporu na súde prvej inštancie. Stanovisko žalovanej, že ona nemá povinnosť toto dokazovať, vyvracia jej tvrdenie uvedené v dovolaní. Teda tvrdenie dovolateľky, že ide o rozhodnutie, ktoré trpí vadou zmätočnosti, ktorá znemožnila žalovanej realizáciu jej procesných práv. Najvyšší súd Slovenskej republiky označil za nepreukázateľné a účelové. Poukazuje pritom na konanie súdu prvej inštancie, t. j. jeho výzvu na predloženie originálu podaného odporu, čo žalovaná odmietla a následne oznámila súdu prvej inštancie, že originál stratila.“.

Najvyšší súd nezistil dôvod prípustnosti dovolania ani podľa § 421 ods. 1 CSP a uviedol, že „V predmetnej veci názor odvolacieho súdu na včasnosť podania odporu sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu odvolacím súdom, táto otázka už bola dovolacím súdom riešená a nebola riešená rozdielne. Z uvedeného preto vyplýva, že prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ nie je daná.“. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že „obidve rozhodnutia spĺňajú kritéria vyžadované pre odôvodnenie rozhodnutia, a preto ich ovažoval za preskúmateľné, zrozumiteľné a ústavne akceptovateľné. Odôvodnenie rozhodnutia teda zodpovedá základnej formálnej štruktúre vyžadovanej pre odôvodnenie rozhodnutia.“.

Najvyšší súd sa vo svojom uznesení vysporiadal so všetkými dôvodmi prípustnosti dovolania, najmä s dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP, jeho odôvodnenie je zrozumiteľné, jasné a presvedčivé a nedáva ústavnému súdu dôvod do neho akýmkoľvek spôsobom zasahovať. Vzhľadom na vedené, ako aj v súvislosti so záverom, ku ktorému ústavný súd dospel pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia krajského súdu v spojení s rozhodnutím okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že aj túto časť sťažnosti sťažovateľky, v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu, je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na uvedené nepovažoval ústavný súd za potrebné venovať osobitnú pozornosť namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vo vzťahu k namietanému uzneseniu najvyššieho súdu, najmä za situácie, keď sama sťažovateľka k porušeniu tohto práva neuviedla žiadne konkrétne argumenty.

Ústavný súd rozhodol:

Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	platobný rozkaz dokazovanie-hodnotenie dôkazov odpor

Nález - prieťahy:

spisová značka	III. ÚS 247/2018
populárny názov	extrémne prieťahy
sudca spravodajca	Mojmír Mamojka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	13.11.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ak porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) prekročí takú intenzitu, že to signalizuje zo strany príslušného všeobecného súdu až odmietnutie možnosti domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, tak možno urobiť záver o tom, že takýmto postupom súdu došlo, resp. dochádza aj k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a prerokovanie veci v primeranej lehote v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 8 C 21/1993, ktorého predmetom bola žaloba o vypratanie nehnuteľnosti. Žaloba bola podaná v roku 1991. Sťažovateľov právny predchodca zomrel v roku 2000, pričom sťažovateľ sa stal právnym nástupcom na základe dedenia.
z odôvodnenia	Otázku existencie zbytočných prieťahov v konaní, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníkov konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (II. ÚS 74/97). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietaní porušenia práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03). Predmetom konania pred okresným súdom, ktoré dosiaľ nebolo právoplatne skončené ani po takmer 24 rokoch, je rozhodovanie o návrhu na vypratanie nehnuteľností. Sťažovateľov právny predchodca zomrel 11. februára 2000, pričom sťažovateľ sa stal právnym nástupcom na základe dedenia. V súvislosti s uvedeným ústavný súd v okolnostiach danej veci pripúšťa určitú mieru vecnej zložitosti, čo však na druhej strane okresný súd nezabavuje zodpovednosti za stav napadnutého konania v čase rozhodovania o sťažnosti ústavným súdom. Ústavný súd konštatuje, že skutkovou ani právnou zložitosťou veci nie je možné ospravedlniť skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po takmer 24 rokoch od jeho začatia.

Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, podľa ktorého ústavný súd z pohľadu prietáhov posudzuje priebeh napadnutého konania. Ústavný súd nezistil také okolnosti, ktoré by v súvislosti s dĺžkou konania bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľa. Pokiaľ sťažovateľ v priebehu napadnutého konania realizoval pri hájení svojich práv rôzne procesné úkony, ústavný súd poukazuje na svoju štandardnú judikatúru (napr. III. ÚS 242/03), podľa ktorej za prietahy vzniknuté v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani na vrub štátnemu orgánu konajúcemu vo veci.

Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v napadnutom konaní podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol samotný postup okresného súdu. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že je z ústavnoprávneho hľadiska úplne neakceptovateľné a ničím ospravedliteľné, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po takmer 24 rokoch od jeho začiatku, čo svedčí o tom, že celý priebeh napadnutého konania bol neefektívny. Na uvedenom konštatovaní nič nemení ani skutočnosť, že napadnuté konanie bolo v určitých obdobiach prerušené do skončenia dedičského konania. Touto skutočnosťou, podľa názoru ústavného súdu nie je možné ospravedlniť doterajšiu dĺžku napadnutého konania.

V rámci svojej judikatúry už ústavný súd vyslovil, že napriek tomu, že jurisdikcia ústavného súdu („rationae temporis“) sa vzťahuje na obdobie po 15. februári 1993, v rámci posúdenia základnej otázky – či sa vec sťažovateľa prerokovala na okresnom súde v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy bez zbytočných prietáhov – treba prihliadnúť aj na deň začatia konania na okresnom súde a dobu, ktorá v konaní uplynula do 15. februára 1993 (III. ÚS 18/00). Ústavný súd preto pri svojom rozhodovaní v súlade so spomínanou judikatúrou prihliadol aj na skutočnosť, že do založenia jurisdikcie ústavného súdu 15. februára 1993 predmetné konanie trvalo takmer 2 roky (návrh bol právnym predchodcom sťažovateľa podaný na okresnom súde 20. júna 1991).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako právny nástupca pôvodného navrhovateľa, ktorý v priebehu konania zomrel (11. február 2000), vstúpil do konania prebiehajúceho na okresnom súde od 20. júna 1991. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju predchádzajúcu judikatúru (I. ÚS 52/01), podľa ktorej navrhovateľa môžu uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prietáhov aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo zmene účastníkov.

Ako už bolo uvedené v súvislosti s posudzovaním dĺžky napadnutého konania, ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre vyslovil, že z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby právna neistota v konaní pred všeobecným súdom nebola odstránená ani po uplynutí takmer 24 rokov od jeho začatia (m. m. napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08).

Pokiaľ okresný súd ospravedlňoval svoju nečinnosť opakovanou resp. viacnásobnou zmenou zákonného sudcu, túto argumentáciu ústavný súd v zmysle svojej stabilnej judikatúry neakceptoval, pretože uvedené nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v konaní.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy má kľúčové postavenie medzi právami ustanovenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy nazvanom „Právo na súdnu a inú právnu ochranu“ (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a jeho ochrana v zásade predchádza ochrane priznanej prostredníctvom ďalších základných práv ustanovených v tomto oddiele ústavy. Na základe vzájomnej súvzťažnosti medzi týmito základnými právami možno dospieť v konkrétnom prípade aj k záveru, podľa ktorého závažné porušenie niektorého zo základných

	<p>práv ustanovených v čl. 6 až čl. 50 ústavy má za následok aj porušenie iného základného práva zaručeného v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy. Osobitne tento záver podľa názoru ústavného súdu platí o potenciálnom porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a to vzhľadom na jeho spomínané kľúčové postavenie v tejto skupine základných práv, a preto ak napr. porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) prekročí takú intenzitu, že to signalizuje zo strany príslušného všeobecného súdu až odmietnutie možnosti domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, tak možno urobiť záver o tom, že takýmto postupom súdu došlo, resp. dochádza aj k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Vranov nad Topľou v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 21/1993 porušené boli.</p> <p>Okresnému súdu Vranov nad Topľou prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 21/1993 konal bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Priznal sťažovateľovi finančné zadostučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov konania.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>kľúčové slová</p>	<p>dedenie, dedičstvo-dedičské konanie nehnutelnosť-cena nehnuteľností</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.